

Reuerendo Iuris consulto dño Iohanni
Antonio de sancto Georgio Ep̄o Alexan
drino sanctissimi dñi nri pape Referendario
sacri Palatii ap̄lici causarū Auditori ꝛc.



Rationem his studiis quibus tua eruditi
one inuigilauit & cōsuetudini meæ repu
gnantē: iussu tñ prius illustrissimi Prin
cipis Bonifacii Marchionis Montisferrati
pro obediētia prestāda in summo Pōtificatu Alexā
dri. vi. Pōtificis maximi per me habitā: hodieq; uelo
ci manu & efragmētis quibusdā meis in unum con
gestam: ad te mitto qui illam pro eo q; apud ponti
ficem geris officio requisisti: gratum fuit admodum
q; prius tuas in manus inciderit: Tum officii tui iu
te: tum maxime quia eius examen & censuram sub
itura est: qui summa me semper prosecutus est beni
uolentia: eam pater & p̄ceptor mi optime pro tem
poris necessitate corrigito: & dirigito me in scimitam
rectam: quia seruus tuus ego sum: nec facile aberrā
uerim si lucerna fulgoris tui illuminabit me. Romæ
tertiodecimo kal. Marcii Anno xpi. M. cccc. xciii.

E. R. D. V. filius Beneuenutus de sancto Georgio
Eques Iherosolimitanus Illustrissimi dñi Marchio
nis Montisferrati Orator.

Handwritten flourish

Oratio in Consistorio publico Romę per
magnificū & generosum dñm Beneuenutū
de sancto Georgio Blandrate Comitē equi-
tem Iherosolimitanū & doctore in Pontifi-
catu Alexandri. vi. Pontificis maximi: pro il-
lustrissimo & excellen: dño suo dño Bonifa-
cio Marchione Montisferrati habita; Anno
christi. M. cccc. lxxxiii.



Non fuit satis maxime pontifex Alexan-
der q; fausto felice & iucundissimo tue
ad summū pontificatus culmē assumpti
onis accepto nūtio Bonifacius Marchio
Montisferrati princeps noster illustrissimus publi-
cas in urbibus & populis suis laticias atq; in templis
per sanctos sacerdotes imortales & bonorū oīm retri-
butori deo grās agēdas: debitosq; honores & pia thu-
ra urenda instituerint: qd te ad sacram beati Petri se-
dem uocauerit: dilectissimeq; filii sui dñi nostri Iesu
xpi in terris uices & greges sui curam crediderit: nisi
ad tuā nos sanctitatē misisset quo suā erga te & san-
ctam ap̄torum sedem: fidem: obseruantia: obedienti-
am: & gaudiū magnitudinē: q; pro hac tanta re cōce-
pit significaremus. Optacius enim iucundiusq; nihil
ei contingere potuisset in uita quam te sacrosanctę
Romane ecclesię diuina puidencia prefectum esse
dicere. Cum ad tuę sublimatiōis optatissimū nunci

Exordif.

Excursio

Diuisio
iucunditat
et gaudiu
appetit.

um duplices tendens ad sydera palmas: Nunc dimittis inquit seruum tuum domine in pace: Quia uiderunt oculi mei nauiculæ Petri cum obrigisse gubernatorem: cuius auspiciis & moderamine intuitissimū salutis portum perducatur. Cuiusq; prudentia & auctoritate possit xp̄iana religio tuta: securaq; quiescere Nihilq; tibi & huic sacratissimæ sedī tam gloriosum: tam accomodatum tamq; prosperum succedere potuit unq̄ uł potest: q; iure sibi pro eo qd est catholice fidei cultor singularissimus non putet p̄iter esse cōmune. Et quidē maiore ac penitus incredibile pro hoc tanto & tam cōmuni bono: afficit gaudio Princeps noster q; nostra inculta: inerudita tam celeberrimo concessu indigna consequi ualeat oratio. Fatebor enim ingenue atq; affirmabo pater optime maximeq; ex multis aliorū Principum qui eadem quam nos causa ad te confluunt orōnibus: maioris elegantia: maioris ornatus: maiorisq; doctrinæ oratiōes audiuisse te: & auditurum esse maioris uero officii: grauioris pietatis: sincerioris affectus: principiorisq; fidei nuncias: fortasse paucas. Id enī ab eo melius: ueriusq; fit in quo quidem plures urgentioresq;. Quare id faciat subsunt causæ: quas esse in Principe nostro quia facile te perspicere existimamus ad presens exponere nostri muneris esse non duximus: Ne hoc tēpore quo oportunius de te: de tuis uirtutibus: deq; causis iustissimis tuæ ad istud diuinum solium sub

Exordie

Excusatio

Diuisio

Incumbit
causam
specie

limationis magis agētis est. Alienas laudes intexere
 uideamur. Cum uero sis Calisti tertiū Pōtificat⁹ ma
 ximi nepos: & manuū opus isq; diuino aflatu nu
 mine te eum fore qui tāto gubernaculo necessarius
 esses auguratus fuerat: Non erit alienū ipius impri
 mis foelicem excitare memoriā: Cui nihil potius
 sint quā consulere cōmuni oīm bono: quam pspice
 re publice xpianorum oīm utilitati & gloria: quā ea
 sequi & complecti quæ Ro. pontificatui: & splendo
 ri: & ornamento futura essent. Recte igitur in omni
 bus actionibns suis deum pre se ferebat: suorumq;
 omnium cōmodorum oblitus: Referebat omnia ad
 amplitudinem: ad dignitatem summi pontificatus.
 Et ne ullam sapientia partem neglexisse uideret in
 uita: intelligeretq; duo esse uiuendi genera: alterꝝ cō
 templatium: alterum actiuum Et rursus actionum
 alias esse bellicas: alias esse urbanas: quicq; tempori
 bus ei ab intelligentia diuinarum atq; admirabiliū
 rerū superaret: id omne ita ad uirtutes bellicas trās
 ferebat: ut urbanas nunq; a se re'ceret. Cum hec om
 nia ad xpianæ religionis dignitatem: decus & gloria
 nihilq; ptermittebat: qd ad belli gerendi: ad uictorie
 consequendæ ratiouem: ad delēdum crudelissimum
 Turcorum genus: ad compescendos Italię maximos
 turbines attineret. De cuius tandem religione: pieta
 te: iusticia: clementia: animi magnitudine: grauissi
 moq; consilio: & magna in summis negociis obeun

Aemulatio
 laudis calis

dis fortitudine & constantia. De iuris pontificii ciuiliq; doctrina. de liberalitate erga oēs uiros bonos et graues: quod maxime Ro. decet pontificem superuacaneum: puto hoc loco uerba facere ubi frequēti sermone predicant. Cuius tamen eulogium eterna memoria dignum & memori tractandum pectore silentio pretercundum non duxi. Quo Ro. pontifici nihil difficilius q̄ se optimum prestare. Nihil item facilius esse aiebat: q̄ quā dum habeat neminē ex tam graui cōcessu: p̄sentim te maxie Pont. ignorare puto. Sed genus & proauos & que non fecimus ipi uix ea nostra uoco. Ad te igitur ex quo totius orationis argumentum pendet & fundamentum iniectum est: ut sermonem conuertamus omnibus gratum magis esse conspiciamus: licet tu pro tua modestia sanctissimi patris tui laudes equiore animo libentiusq; q̄ tuas audias. Nec sane te coram tuis de laudibus. Ideo agendum instituimus ut tibi adulemur q̄ a nostra nostriq; integerrimi principis consuetudine profus alienum est. Sed, ut uera dicendo sapientissimorū uiroꝝ qui te pontificem elegerunt iudicium decretūq; comprobemus: principisq; nostri iustam gratulationis ac gaudiū causam reperiam⁹. Urget etiam id maxime quoniam uirtuti gloria semper comes fuit: quæ quanto magis tegit & spernit: hanc tamen inuitam blande uestigat & ultro ambit honor. Decuit totus a rure profectus lictor: & in mediis consul quesitus

ad Alexan.
pperat oꝛo

aratrix. Qui igitur benefacit: de se quoque bene ut audiatur necesse est. Deus omnipotens qui agit omnia semper pro summa infinitaque providentia populi sui afflictionem respiciens. Te idcirco quintum a Calisto ad pontificatum omnium suffragiis fortunatissime uocauit: & quasi lucidissimum sidus uix in tenebris agente populo constituit. Quod sanctissimum prudentissimum grauissimumque esse cognosceret. Quicque tot rerum pericula: tot naufragia expertus: fluctuantem Petri nauiculam optime releuare. Et famelicos lupos ab ouili suo caute arcere noscis. Quid enim tibi per deum immortalem natura fortuna denegauit quod homini fas sit optare. Qui patriam celebrem; parentes claros: familiam generosam: ingenium acre & ex ceteris corporis robur: ac ingenium habunde largita est: quo esses ad id munus ad quod te deus destinauerat omni parte aptissimus. Quæ præterea negotiorum grauitas: aut Romanæ ecclesiæ conditio: temporumque difficultas contigit unquam quam non sis expertus quæ ue tuo non cesserit consilio. Cardinalem munus & Vicecancellariatus officium ad quod prope omnes graues pontificis referuntur expeditiones ubique maxima ecclesiasticarum rerum molis uersat. Tanta cum laude: tanta cum omni curialium beniuolentia: & admiratione egisti: ut ad istud fastigium iure & etiam merito perueneris: cuiusque militia emeritus sis. Triumphalem quoque coronam gerens:

Alexandri
laudes

laudes ab experientia & genere suo

laus a benigne
stis officiis

58
In quam bene in quam digne: in quam deniq; lauda-
biliter dimicaueris. Existimantis cunctis tanta di-
gnitatis onus: quia nulla in terris prestantior habet
nulliusq; humeris iustius aut melius q̄ tibi hoc tem-
pore credi potuisse: Qui pulcherrimarū rerum expe-
rimenta dedisses: Cuiq; dominicum gregem iam an-
tea (ut ita dixerim) mercenarius e luporum faucibus
sepenumero eruisti: bonis saltibus egisti: salubribus
floribus pauisti. Cuiusq; uocem dominicæ oues au-
diunt: norunt & sequuntur. Et ne quidem eius mer-
cenarii morem qui uidet ad se uenientem lupū & fu-
git tanq̄ ad eum de ouibus nō pertineat: sed eius pro-
fecto qui dño suo cōmissum gregem. Cuiq; in par-
tem pastoralis sollicitudinis adiectus haud secus:
quā propriū & suæ tantūmodo curæ commissum
carissime protexit: educauitq;. Cum igit̄ sis sapiētis-
simus & late tibi sit custodia credita campi: Consti-
tueritq; te omnipotēs deus super gentes & regna ut
edifices: destruas: plantes & euellas quis dubitet. Te
super gregem tuum esse uigilantissimū quandoqui-
dem nō decet in totam sapientem stertere noctē. Et
quemadmodū periclem Atheniensem uirum sapien-
tem cum preturam ad se delatā gesturus esset: dixis-
se ferūt. Caue pericles in liberos homines magistra-
tum geres & eos Gracos atq; Athenienses ita mini-
me hesitandum est te supremo animo uersare: tum
quem magistratū: tum apud quos geras: dareq; ope-

ram ut opinionē quę de uirtute sapientięq; tua apud
 ciues maxīma est non modo expleas: Verum etiam
 longe superes. Quandoquidem natalis terra te ap-
 tissimum genuit: alumna Roma adiuuit. Officiā in-
 stituerunt: exercitationes liberalesq; doctrinę erudi-
 erunt: diuinum numen impulit: sanctissimorum ui-
 rorum suffragationes induxerunt. Et ne quid desit
 accedat quod ex Borgia Hyspanię gētis clarissimā
 familiam originem ducis quod Calistus patru9 edu-
 cavit: instituit: atq; huius tantę dignitatis gradum
 preparauit: Ad hęc cum omnis anteaq; uite tuę ra-
 tio atq; institutio ad diuinam laudem & gloriā sem-
 per intenta atq; erecta fuerit: a uoluptatibusq; libero
 homine indignis prorsus abhorruerit: pontificatum
 eo te animo iniisse coniectandū est: ut tibi oneri ma-
 gis q̄ honorī accederet: Prodesseq; in eo poti9 q̄ pre-
 esses. Cum non ignores hoc esse pontificis munus:
 ut ad cōmoda salutemq; Reipublicę se totum cōue-
 nerat: ac neq; ut pontificatum sibi: sed ut ipse se ponti-
 ficatui aliget & dediturum faciat. Qui tamen p̄sunt
 Augustino teste meroribus q̄ honoribus afficiun-
 tur magnis: Cum sint tanq̄ signum ad sagittam ex-
 positi. Alexandri pręterea nomen bona ut arbitra-
 mur ratione: & bono omine assumpsisti: q̄ Alexan-
 dros oēs tum pōtifices: tum imperatores exactos pō-
 tificatum: imperiumq; foelicissime gessisse noueris
 atq; huic ideo nomini decreta syderum fortunamq;

Borgia fa-
milia.

laus laura
cignis

ob de sus
107
mto

+

Laus a suo
nomine

relegari: nec minus etiã digne pontificatus huius no-
minis grauitatĩ q̄ nomen ip̄m pontificatũ & regius
tuus aspectus: ac de celo tracta sp̄s utriq; & nomini
& pontificatũ apte coniungitur. Alexander namq;
græca lingua auxiliator uir dicitur: cuius significati-
onẽ uerbi admoneris q; & facis humanis laboribus
te auxiliatorem aduictorem præstare. In maximam
quoq; & amplissimam tuĩ nominis laudem cedit q;
litteris diuinis & humanis oblectaris maxime & qui
dignitatis gradu cæteris mortalibus omnibus præ-
stas. Ita amplitudine præstantiaq; uirtutis cunctis su-
perior iudicaris. Non enĩ apud te minus q̄ apud ue-
teres illa diuini Platonis ualuit sententia: qua tum de
mum Resp. beatas censuit. Si aut Philosophi regna-
rent: aut Reges philosopharent: oĩm namq; artifex
est sapientia: quæ ubi cum regali maiestare coniun-
gitur: admirabile nescio qd præstat. Et hi uel pontifi-
ces uel Imperatores excellentissimi in primis semper
sunt habiti: qui & litteratissimi eruditissimiq; fuere.
Nec omiserim his annũciare optimam facundiam et
in explicandis consiliis: sententiisq; tuis eloquentiæ
uim magnam & admirandam: corporis formam ho-
nestam: ac imperio dignam & dignitatem liberalem
his tantis & tam pulchris naturæ memoriis: studio
quoq; plurima addidisti: præsertim diuturnã tractan-
dorum rerum exercitationem singularem: ex longo
usu prudentiam. Neq; enim ad istud dignitatis cul-

laus s̄rarum
scientia

laus ab elo-
quẽtia et cor-
poris forma

men repente & quasi pale actus ad spacii finē impul-
 sus. Sed consulto: sed mature: sed multis magnisq;
 rebus & dignitatum gradibus periclitata prudentia
 tua: ad summum meritumq; dignitatis culmen deo
 aspirante: & sapientibus uiris adiuuantibus prouectus
 es. Quid ergo de te plura aut maiora desiderabimus
 quandoq; de uirtute omnis religio: iusticia: liberali-
 tas: clementia: affabilitas: probitas: pietasq; fidesq;
 qua tecum ab immatura etate prodierunt cōcomit-
 tantur. Teq; omnibus populis: omnibus nationib;
 admirabile te summe uenerandum credunt. Mirari
 igitur debet nemo q; prestantissimus Princeps no-
 ster laticiam immortalē: gaudium incredibile: uo-
 luntatem incomparabilem te Pontificem declaratū
 suscepit. In quem tot sunt congesta bona: tot ani-
 mi dotes: quo duce: quo pastore salutis portum au-
 gusta tempora nacti sumus. Erit enim sicut iam pre-
 sensit: Auruspex: syderumq; scrutrix in diebus tuis
 iusticia: & habundantia pacis in terra hominibus bo-
 ne uoluntatis. Iniquos autem dextera potentia tua
 conteret. Superq; aspidem & Basilicum ambulabis:
 & conculcabis Leonem & Draconem.

Aemulatio

+

+

decretū Car
dinaliū ap-
probat

¶ Monuerūt immo impulerūt hęc ingentia tua me-
rita Pater beatissime hos reuerendissimos patres do-
minos Cardinales totius orbis lumina ut te xp̄ianæ
rei præferent: sacerdotem maximum constituerunt.
Quippe qui præter ingenii acrimoniam & excellētiam
præterq; honestarum artium doctrinam ut uno con-
cludam uerbo perspexerūt omnia in te esse quę Ro-
mano pontifici uel necessaria uel opportuna esse pu-
tantur. Quo fit ut uniuersa christiana Respu. reue-
rendissimis dominis Cardinalibus immortales: in-
credibiles habeant gratias: optimumq; decretum ue-
strum summis laudibus afferat. Nec enim nō opti-
mī censerī debent hī qui Prinīpes sibi optimos de-
ligunt. Talis profecto & tantus est his quem elegi-
stis patres ut nunc erutus amaret.

Viuerē sub regno tali succumberet aulæ

Fabriciū cuperent ip̄i seruire cathones

In quo tam uario uocum generumq; tumultu

Tanta quies iurisq; metus seruator honesti

Vt nihil aut seuum rabies aut turpe libido

Suadere placidi seruirent legibus enses.

Conclusio. ¶ At deniq; iam cōuenit ut laudum tuarum turgē-
tia uel aprestringamus: idq; cuius causa legati missi
Præstatio sumus exequamur. Venimus inq; ut te dñi nostri Ie-
obediētiā. su xp̄i in terris uicariū & beati Petri uerę successorē:
religiōisq; xp̄iane præm ducē principē et moderatorē

iuxta sanctorum patrum decreta et consilia agnosca-
 mus & q̄maxime possimus ueneremur utq; antiquā
 illustrissimi Bonifacii Marchionis Mōtisserrati prin-
 cipis nostri obedientiam & reuerentiam tibi aposto-
 lorum Principis uice deuoueam⁹: dedissimusq;: quā
 dicamus & pollicemur: Seq; illustrissimam Mariā
 coniugem que nedum religione: pietate: pudicicia: li-
 berali forma: Sed etiam cæteris regiis uirtutibus ita
 prædita est: ut ad septem nata esse uideatur una cū
 duobus filiis adhuc infantibus: formæ tamen egre-
 giæ & indolis admirandæ: quos ego angelulos ap-
 pello. Statumq; uniuersum tibi cōmendatos efficia-
 mus: quos tu in tuos & sanctæ Romanæ ecclesiæ fi-
 lios obsequētissimos & deditissimos ac fuere hacten-
 us admittere dignabere. Est enim splendidissima:
 peruetusta: & cæsarea familia de Romana ecclia mul-
 tum merita: quæ Romanum Pontificem & ecclesiæ
 partes quorūq; res se se contuderint nunq̄ deseruit
 quæ eius monita humilime suscepit: quæ religionem
 semper coluit: quæ christum nominis hostes sepe nu-
 mero profligauit. Iherosolimitanumq; imperium ec-
 clesiæ Romanæ aliquando subegit: quæ ecclesiis plu-
 ra contulit: quas proprio patrimonio fundauit: dita-
 uit & erexit Cuiusq; tādē fides & deuotio adeo no-
 ta est ut noxius sit nihil. Congaudet ergo tibi & di-
 gnitati tuæ Princeps noster ut religiosissimus: non
 quantum cæteri fecere: sed quantum nulli magis: Et

De familia
 Mōtisserra-
 ti q; de Ro-
 ec. sit bñe
 rita

Cōgaudes

non quantum dici aut excogitari potest : sed supra
dici aut excogitari facit fas sit:opesq; omnes & quas
cunq; dires & fortunas suas ad incrementum tuæ di
gnitatis & tui sacratissimi nominis exponimus & di
camus. Reliquum uero est: deum omnipotentē uni
uersi conditorem unigenitumq; eius filium qui pro
Petro rogauit ne deficeret fides eius pie comprea
mur: obtestemurq; et te nobis & toti Reipub. chri
stianæ pro pietate sua quam diuissime scelicem con
seruet. Præsterq; tibi Abrahe fidem: Ioseph castita
tem: Indith abstinentiam: Ruth laborandi cedula
tem: Dauid humilitatem: Iob & Thobix paciētiam:
& Boos largitatem. Postremq; nomini tuo eterni
tatem adiciat.

de fide abra
he. Gen. xv
de castitate
Ioseph. gen.
xxxix.
indith absti
nent. Dauid. i.

¶ Dixi.

INC.
1576

